

Denne artikkelen har stått i Ildsjelen nr. 2 - 2002

Magedansens et møte med østens mystikk Magedansens

av Tone Holberg Hvidsten

Magedansen bygger på en mange tusen år gammel tradisjon hvor feiringen av livets ulike sykluser, og anerkjennelsen av erotikken og livets mysterier sto sentralt.

Duvende hofter, sirkler, kameler, åttetall og slangearmen - vi danser magedans. Hoftevippen og myke halvsirkler veksler med shimmy med skuldre og hofter. Paljettdekorerte slør, cymbaler, sverd og gjeterkjepper - en ny verden åpenbarer seg. Fremmedartet musikk med nye og ukjente rytmer og blåtoner. Sørgmodige melodilinjer setter seg i øret. I møte med den orientalske dansen og musikken blir man aldri den samme.

Gjennom magedansen søker mange kvinner seg tilbake til det de kaller det feminine eller det urkvinnelige, og ønsker å uttrykke det sanselige og sensuelle i seg.

Feminitet - kvinnelighet - sensualitet - kroppsbevissthet - kvinnefellesskap - er noen stikkord for den nye interessen for det vi populært kaller magedans. Motivene for å danse magedans er mangfoldige som kvinnene selv. Drivkraften er lengsel etter noe annet og mer enn det vi finner i dagens moderene samfunn hvor effektivitet og suksess er den nye guddom. Lengselen etter en verden hvor du kan være den du er og se ut som du selv finner det bekvemt, fri fra slankepress og motereportarsjenes idealer.

Kvinner i alle aldre tar frem hoftebeltene, setter på en CD av Hossam Ramzy og kaster seg ut i dansen.

Magedansen bygger på en mange tusen år gammel tradisjon hvor feiringen av livets ulike sykluser, og anerkjennelsen av erotikken og livets mysterier sto sentralt. De første menneskene brukte dans og bevegelse til gudinnens ære, den magiske og mystiske urmoderen, livgiveren som styrte over fødsel og død. Seksualitet og barnefødsler var naturlig og aktet del av livet, nødvendig for å sikre rasens fremtidige eksistens. Denne visdommen ligger fortsatt lagret i våre celler og gjør at magedansen også i dag har en universell karakter.

Dansen har gjennomgått mange forandringer og faser fra den gang universet var sett fra et feminint synspunkt og seksualitet var en hellig handling til ære for gudinnen. Månegudinnene overlot tronen til de maskuline guder og kvinnens rolle ble endret til å sikre den maskuline arvefølge. Farens identitet og rolle ble nå det viktigste. De romerske vestalinnene, som sverget til døden at de skulle vokte tempelets ild som jomfruer, overtok etter de helligeprostituerte som initierte ukjente menn i de gudommelige mysterier.

Dansen har også skiftet rolle parallellt med kvinnes skiftende rolle. De sensuelle og erotiske aspekter med tonet ned og forsvant helt i vårt vestlige samfunn opp gjennom århundrene. Vi måtte til sigøyerne og araberlandene for å oppdage magedansen pånytt. Magedans, bellydance, dance du ventre er begreper du ikke finner i arabisk kultur. Den klassiske arabiske magedansen med aner tilbake til faraoenes tid kalles rakhs sharki. Det folkelige alternativ danset på gater og kafeer kalles baladi.

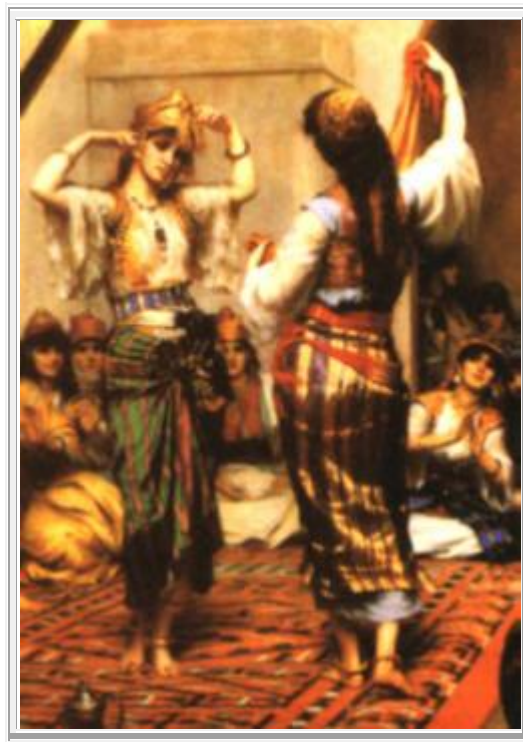
Østens mystikk og magi har til tider fungert som en magnet på vestens rasjonelle menneske. Her får man utløp for all oppdemmet fantasi og lengsler etter det magiske og mystiske.

Harem - palasser - konkubiner - farger - former - lukter - sand - stjerneklare netter - dansende føtter -

Orientalismen har vært en stadig tilbakevendende trend innen kunst og kultur siden vesten gjenoppdaget østen på 1700-tallet. Som forfatteren Alev Lytle Croutier sier det i boken Harem

”Orientalisme er vestens versjon av Orienten, skapt av vestlig fantasi og uttrykt gjennom vesten kunst. Det er innbildningens Østen, drømmenes østerland”

I de arabiske land har magedansen vært en levende tradisjon som folkedans. Kvinner festet sammen og sang og danset. Unge kvinner lærte dansen ved å imitere sin mor eller tanter. Profesjonell dans ble først og fremst holdt i hevd av de arabiske sigøyerne som danset på cafeer, i brylluper, ute på gaten. Deres status var lav og de levde ofte et problematisk og til tider farefullt liv. De sydde sine inntekter, penger og smykker, utenpå klærne sine som ringlet og glitret når de danset. Dette var opptakten til det moderne cabaretet kostymet med perler og paljetter. (Tidvis var det forbudt for kvinner å opptre med dans. Unge gutter i kvinneklær overtok da stafettpinnen og danset videre.)

Østens mystikk og magi har til tider fungert som en magnet på vestens rasjonelle menneske.

Orientalismen ble introdusert i vesten ved oversettelsen av eventyrboken Alf leila wa leila, Tusen og en natt, i 1704. I møtet med de eksotiske fortellingene åpnet det seg et nytt arketypisk univers for europeerne. Orienten ble mote og 1700 - og 1800- tallets malere og poeter satte av sted for å hente inspirasjon til sin kunst. Her møtte de også den orientalske dansen, en danseform totalt ukjent for vestens mennesker vant som de var til den klassiske balletten og de mange turdanser. En dans hvor hele kroppen beveger seg på for vestens mennesker en totalt ny og ukjent måte. Som poeten Theophile Gautier beskriver det

”De rører ved merkelige nostalgier, fremkaller uendelige minner og tryller frem tidligere eksistenser som kommer flytende tilbake i tilfeldig orden. Maurisk dans består hele tiden av å bevege kroppen. En vrikking på nederste del av ryggen, rullende bevegelser med hoftene, armbevegelser, hender som vifter med lommetørklær, et sensuelt ansiktsuttrykk, øyelokk som vibrerer, øyne som lyner eller himler, nesebor som bever, lepper som skilles, barmer som hever seg, halsen bøyd som nakkene til kjærlighetssyke duer..... alt dette uttrykker et fyrig mystisk drama.”

Denne underlige, fasinereende og fristende dansen som virket tiltrekkende og frastøtende på samme tid fikk navnet dance du ventre, magedans. Dette navnet har blitt hengende ved dansen opp til våre dager til tross for at araberne selv ikke har noe som helst forhold til begrepet magedans.

Sett gjennom vestens øyne tegnet kunstnerne og vitenskapsmennene et fascinerende bilde av østen. Østens lys, sol og hete gav inspirasjon til en ny kunst, romantisk og teatral, en verden av illusjon heller enn realisme. Og i sentrum for interessen sto kvinnen. Den fargerike, mystiske, sensuelle arabiske kvinnen avbildet dansende, badende, lengtende, ventende, forførende og lokkende.

Interessen økte på utover 1800 tallet for å nå sitt høydepunkt med de store verdensutstillingene i London, Philadelphia og Paris. Orienten ble mote. Nå var tiden inne til å vise ekte magedansere importert fra midt-østen. Interessen for magedans eksploderte. Magedansen fant sin plass som en del av variete og sirkusshow. Etterhvert ble også teaterets og ballettens stjerner inspirert til å skape sin oppfatning av orienten. Store ballett og teaterforsstillinger ble bygget rundt forførende arketyperiske kvinneskikkelser som Salome, Scheherazade og Cleopatra iført florlette kostymer skapte moralsk forargelse hos de borgerlige grupper. Magedansen banet seg også etterhvert vei inn i vanlig dans. Iført løse kjoler, pannebånd og fjær danset bøyde 20-tallets kvinner knærne og danset charleston med ristende skuldre og hofter.

Det varte da heller ikke lenge før Hollywood og nattklubbscenen tok tak i fenomenet og utviklet sin egen variant av den orientalske dansen, cabaretdansen. I løpet av 1920-årene ble den todelte dansedrakten bestående av BH og lavtsittende hoftebelte med et vidt skjørt under standard kostyme på de mange nattklubbscenene i Beirut, Cairo og Alger. Egypt ble sentrum for den nye underholdningsindustrien med klubber, filmer og musikk.

I våre dager har de fleste større byer i Europa og USA med respekt for seg selv minst en restaurant hvor det vises magedans. Selv om dansen stadig moderniseres og forandres

gjennom nye stiltrekk og trinn er mye i selve uttrykket likt. En magedanserinne med magen bar (eller såvidt dekket av et flortynt stoff), med eksotisk sminke og glitrende stener og stoffer. Gjennom dette blir danserinnen Askepott for en kveld og publikum henføres igjen til fantasien om orientens erotikk og mystikk. Gjennom magedansen søker mange kvinner seg tilbake til det de kaller det feminine eller det urkvinnelige, og ønsker å uttrykke det sanselige og sensuelle i seg. Kanskje er våre dagers danseinteresse en ny måte å leve ut denne søken etter orientens mystikk, vår tids orientalisme. Gjennom dansen har vi også et potensiale for brobygging gjennom å skape større forståelse og aksept for de ulike kulturer.

I møtepunktet mellom øst og vest befinner europeisk magedans seg. Uten en viss forstilling om østens mystikk og lengsel etter noe usigbart og fremmed ville neppe magedansen ha en slik massiv utbredelse i vesten. Men uten kontinuerlige impulser fra arabisk kunst og kultur vil jeg også tro at det raskt ville dø ut. Drømmen må ha substans i noe levende og vitalt for å overleve. Om oppblomstringen av orientalsk dans er et blaff, en motetendens eller om den vil bli en varig del av vår kultur gjenstår å se. Det som er sikkert er at den treffer noe fundamentalt i mange kvinner. Magedansen åpner opp for en lengsel og søken etter noe mer. En søken etter det kreative, spirituelle eller sosiale som vårt samfunn på mange måter har mistet kontakten med.

“These frail, quavering melodies resound like the whispering of solitude, like the voices of the wilderness that speak to the soul lost in contemplation of space; they stir a strange nostalgia, dredge up infinite memories and conjure forth previous lives that come back in random array.” Theophile Gautier.

Ønsker du å lese mer om magedans er bøkene ”Belly Dancing” og ”Serpent of the Nile” av Wendy Buonaventura fine bøker å starte med.

Tone Holberg Hvidsten, Lucinda, har danset magedans i over 15 år. Hun er leder av magedansgruppen Lilith

som opptrer med magedansshow over hele Norge. Hun holder også kurs i magedans i Oslo og på Harestua. Tone er ellers astrolog og tarotreader og underviser ved Den Nordiske Astrologiskolen i Oslo. Hun er utdannet cand phil med musikk som hovedfag. Mer info fåes om kurs og opptreden på:

www.astrologiskolen.no/magedans.htm

www.lilith.no

magedansgruppen Lilith